

1744.

Q.D.B.V.

24. #

Ex PHYSICIS

THESES MI- SCELLANEAS, SUB PRÆSIDIO

*Plurimum Reverendi, Amplissimi & Excel-
lentissimi*

DN. CONSTANTINI Siegrai

S. S. Theol. Lic. & Phys. Prof. Publ.
meritisimi

*Dn. Fautoris, ac Patroni sui omni observantiae
cultu prosequendi,*

*Ad d. 15. Maij. H. Lg. sol.
Publico examini sistit
Witteberga*

M. ARNOLDUS LENDERICUS
Ultrajectinus.

WITTEBERGÆ
Literis MATTHÆI HENCKELII
ANNO M. DC. LXI.

Hist. nat.

A.

520,57

Vol. 2

b. Thesis

THESES.

Thesis I.

Ile est.

Vamquam dentur qualitates occultæ, quas Cartesius cū asse-
clis negat; manet tamen Phy-
sica adhuc Scientia corporis
naturalis, quatenus natura-
le est.

II.

Optime dividi potest in partem generalem
& specialem.

III.

Quatuor sunt causæ corporis naturalis, Ef-
ficiens, Materia, Forma & Finis.

IV.

Intellectus humanus non est norma con-
troversiarum Physicarum; neque sacra Scri-
ptura; verùm magnus Naturæ liber.

V.

Physicus allegans scripturam Sacram, non
facit μετάβασιν εἰς ἄλλο γένος.

VI.

Physica non profert contraria Theolo-
giæ.

VII.

Causa moralis non est vera causa Physica.

VIII.

Pater non est causa moralis; sed vera filii
causa.

Ma-

I X.

Materia, substantia incompleta est.

X.

Anima cum corpore simul, in, cum & sub semine generatur. **XI.**

Causa Efficiens, in generatione, solitaria est insufficiens: ideòque sola generare sibi simile non potest. Manet ergò illud: causas socias pro unâ stare. **XII.**

Formæ brutorum generantur.

XIII.

Formæ brutales è potentia materiæ non educuntur. **XIV.**

Formæ nullæ in materiam abeunt.

XV.

Contra naturam, Deus nihil agit.

XVI.

Datur quidem Astrologia; verum mortem, divitias, vitæ longitudinem, numerum uxorum ac liberorum, ex ea demonstrari posse aut debere, incertum est.

XVII.

Hominum mores, facta præterita, futuraque divinari ex illâ posse, fœcundæ cogitationes sunt. **XVIII.**

Hodierno tamen tempore tales existere opinantur, ut omnia, quæ fiunt, fierique possunt, exactissimè demonstrare conentur: credat Judæus Apella.

A 2 Phy-

XIX.

Physiognomia haud temerè rejicienda.

XX.

Animæ sagarum extra corpora non abripiuntur , neque ad nocturna comitia reapse transferuntur. **XXI.**

Magi seipso & alios in feles ac lupos convertere non possunt.

XXII.

Spiritus familiares damnantur.

XXIII.

Verba, Charakteres, ceremoniæ, imagines, & sigilla illicita sunt.

XXIV.

Cœlum non movetur: idem de terrâ sentiendum. **XXV.**

Aquæ supracœlestes ex lumine naturæ haud probantur. Per illas non nubes intelligen-das; neq; per Cœlum aërem interpretandum; statuminamus. **XXVI.**

Interea ejusdem cum aquis subcœlestibus naturæ sunt. **XXVII.**

Tria Cartesius elementa statuit , quæ tam-en in rerum Natura nunquam extiterunt, ni-si tantùm in meditationibus ipsius.

XXVIII.

Optimè, cavendum esse, inquit, ne nimis superbè de nobis ipsis sentientes , fines , quos Deus

Deus sibi proposuit, in creando mundo, à nobis intelligi supponamus; quòd opera Dei nimis ampla comprehendendi non possint.

XXIX.

Si illud cogitasset, principia sua tām vasta & tām fœcunda fuisse, ut multò plura ex iis sequantur, quām in hoc mundo aspectabili contineri videmus; imò etiam multò plura, quam mens nostra speculando perlustrare unquām possit, temerè non dixisset.

XXX.

Hypothesin falsam retinendam esse, ipse fatetur, quā ante usus fuerat, ad veras rerum naturas explicandas. Retineat hypotheses, & sibi habeat, nos gratulabimur.

XXXI.

Quæ simplicissima sunt, ait, & per se nota, definitionibus Logicis obscuriora reddi: & talia inter cogitationes studio acquisitas, non esse numerandas. Verūm enim verò aliter de illis judicasset, si rem penitus expendisset.

XXXII.

Multa de fluxu & refluxu maris refert, & omnia iterum ex seqviori hypothesi demonstrat.

XXXIII.

Dantur atomi, quæ corpora sunt minima, ob parvitatem indivisibilia.

A 3

Sunt-

XXXIV.

Suntq; vel mixta vel simplicia corpuscula.

XXXV.

Elementa neq; alterantur , neque corrum-
puntur , neque transmutantur , nem pè terra , a-
qua , aér , ignis .

XXXVI.

Elementa in mundo non sunt pura , neque
corpora mista .

XXXVII.

Ne guttula aquæ in toto periit mundo :
tantundem sentiendum de aëre , terrâ & igne .

XXXVIII.

Ignis sub Lunæ concavo extinctus est .

XXXIX.

Cœlum esse rotundum , vastissimum , pu-
rissimum , simplex , amplissimum , subtilissi-
mum corpus , commune astrorum currentium
receptaculum , immobile , invisible & sum-
mè perspicuum , quis negat ?

XL.

Aqua frigida naturâ est , semel calefacta ,
iterum , propter substantiæ ignis expulsionem ,
frigesit ; in violento enim tunc statu existit ,
vimq; illam vi repellere tentat .

XLI.

Mare , in primâ creatione , fecit Deus sal-
sum ,

sum, & propter pisces, & propter navigatio-
nem.

XLII.

Frigus positivum ens, non privativum est.

XLIII.

Chymicos verum aurum producere pos-
se, experientia testatur.

XLIV.

Aquæ supracœlestes in universali diluvio
non defluxerunt.

XLV.

- Cœlum empyreum non datur.

XLVI.

Aquæ supracœlestes sunt in loco naturali,
non violento,

XLVII.

Aquarum supracœlestium finem specia-
lem, mortales ignorant omnes; quamvis Hen-
ricus Nollius, & Cornæus Jesuita se cognovis-
se putent.

XLVIII.

Cartesius non causas finales rerum crea-
rum,

rum, sed efficientes, esse examinandas statuit.
Veruntamen si illud modestè nec inconsidera-
tè fiat, de illis quærere, maximè licitum est.

XLIX.

Nulla naturæ phænomena in tractatione
suâ fuisse prætermissa inquit Cartesius. Sed du-
bitamus nos ac negamus.

L.

Materia subtilis, & materia cœlestis Car-
tesiana differunt. Licet Cartesius non demon-
straverit, quid sit materia subtilis; Non nemo
tamen in præfatione Clav. Sc. Nat. satis explicat,
quod nempe sit in principio creata inde-
finitè extensa &c. Nos verò talem
ægrè capimus materi-
am.

